

Филозофски факултет
Универзитет у Нишу

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О КАНДИДАТУ ЗА ИЗБОР У ИСТРАЖИВАЧКО ЗВАЊЕ

ПОДАЦИ О ИСТРАЖИВАЧКОМ ЗВАЊУ

Име и презиме кандидата:	Алекса Поповић
Истраживачко звање (означити):	Истраживач-приправник Истраживач-сарадник
Ужа научна област:	Историја
Основ за избор у истраживачко звање:	Позив МПНТР младим истраживачима за ангажовање на пројектима у 2019. години

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум именовања комисије:	Одлука већа Департмана за историју од 15.11.2019.

	Чланови комисије	Звање и датум избора у звање	Ужа научна област	Високошколска установа
1	Проф. др Милош Ђорђевић	Ванредни професор, 01.04.2019.	Историја	Филозофски факултет у Нишу
2	Проф. др Ирена Љубомировић	Ванредни професор, 08.01.2018.	Историја	Филозофски факултет у Нишу
3	Проф. др Мирослав Пешић	Ванредни професор, 01.04.2019.	Историја	Филозофски факултет у Нишу

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

_____Алекса Миодраг Поповић, мастер историчар_____

(Име, име родитеља, презиме, академска титула)

1.1. Лични подаци

Датум и место рођења:	01. септембар 1993. Ниш
Место боравка, адреса:	Страхињића Бана 12, Бела Паланка 18310
Загеслен/а у:	
Професионални статус/ радно место:	

1.2. Подаци о образовању

Основне студије, високо образовање:

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, група (смер, одсек):	Историја
Година уписа	2012.
Година завршетка	2017.
Стечени стручни назив	Дипломирани историчар
Просечна оцена	9,24

Други степен: магистарске студије, мастер или специјалистичке студије:

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, научна област:	Историја
Година уписа	2017.
Година завршетка	2018.
Стечени назив	Мастер историчар
Просечна оцена	10,00
Тема магистарске тезе/ мастер / завршног рада	Слободни војнограничарски комунитети од 1748. до 1787. године.

Трећи степен: докторске академске студије/ докторска дисертација

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, научна област	Историја
Година уписа	2019.
Просечна оцена	-
Тема пријављене докторске дисертације	-
Ментор у изради	-

1.3. ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЈЕРА

1.3.1. Досадашњи избор у истраживачка звања (ако их је било)

НИО	
Звање и датум првог избора у истраживачко звање	
Ужа научна област	

1.3.2. Кретање у професионалној каријери/ радна места

Период	Послови

1.3.3. Научно и стручно усавршавање (школе, семинари, курсеви)

Период	

1.3.4. Чланство у стручним и научним удружењима

Период	

2. ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА КАНДИДАТА

2.1. Научни рад

Пун библиографски подаци о публикацији	М ...	бодова
М 10 (М11, 12, 13, ... М18)		
М20 (М21, 22.... М28)		

М 30 (М31, 32, 33.... М36)		
Љубиша Митровић, Алекса Поповић, <i>Путеви голготе и епопеје српског народа (1915-2015). Социолошко-историјске маргиналије</i> , Век српске голготе (1915-2015). Тематски зборник међународног значаја, Књига III, Друштвене науке, (ур. и прир. Књигу III, Друштвене науке проф. др Урош Шуваковић; главни и одговорни уредник проф. др Урош Шуваковић), Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица 2016, 331-339. ISBN 978-86-6349-067-3; 978-86-6349-068-0 (за издавачку целину) https://drive.google.com/file/d/0BzVmKuYYMVVqb2oyX3RzWU94VmM/view	M33	1
Алекса Поповић, <i>Питања спорне области и арбитраже у Балканским ратовима 1912-1913. године</i> , Студенти и наука, СТУДКОН 2, Тематски зборник радова, (ур. доц. др Гордана Ђигић), Филозофски факултет у Нишу, Ниш 2017, 25-37. ISBN 978-86-7379-464-8 https://izdanja.filfak.ni.ac.rs/zbornici/2017/studkon-2	M33	1
Алекса Поповић, <i>Тема српских привилегија у домаћој периодици</i> , Наука и студенти – СТУДКОН 3, Филозофски факултет у Нишу (у штампи)	M33	1
Алекса Поповић, <i>Структуре српске црквенонародне аутономије у Хабзбуршкој Монархији 1690-1792 године</i> , Наука и студенти – СТУДКОН 4, Филозофски факултет у Нишу (у штампи)	M33	1
М40 (М41, 42, 43 ... М49)		
М50 (М51, 52, 53... М56)		
Љубиша Митровић, Алекса Поповић, <i>Историјски и социјално-структурни аспекти студентске побуне '68 и улога прозелитске левице</i> , Политичка ревија. Часопис за политикологију, политичку социологију, комуникологију и примењену политику, Број 1/2019, Год. (XXX) XVII vol.59, Институт за политичке студије Београд, Београд 2019. 11-21. ISSN 1451-4281; https://doi.org/10.22182/pr.5912019 http://www.ips.ac.rs/rs/magazine_editions/politicka-revija-1-2019/	M51	3
Милош Ђорђевић, Алекса Поповић, <i>Српски митрополити и царски службеници као локална елита у Хабзбуршкој Монархији 18. века</i> , Балканске	M53	1

синтезе. Часопис за друштвена питања, културу и регионални развој, Година IV, број 2, Филозофски факултет у Нишу, Ниш 2018, 47-59. ISSN 2406-1190 https://izdanja.filfak.ni.ac.rs/casopisi/2017/balkanske-sinteze		
M60 (M61, 62, 63... M66)		

2.1.1. Учешће на научним пројектима

Период	Назив научног пројекта	Носилац пројекта/ финансијер

2.1.2. Усмена излагања на међународним научним скуповима

Датум	Наслов излагања	Назив научног скупа, организатор, место одржавања

2.2. Стучни радови

2.2.1. Објављени преводи

2.2.1. Рецензије, прикази, приређене збирке извора, хрестоматије,

2.3. МИШЉЕЊЕ О НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ РАДОВИМА КАНДИДАТА

Кандидат Алекса Поповић до сада је објавио пет научних радова, а један позитивно рецензиран рад је у поступку објављивања. Један рад је објављен у часопису категорије М51, један рад у часопису категорије М53 и четири рада у часописима категорије М33.

У коауторском раду *Путеви голготе и епопеје српског народа (1915-2015). Социолошко-историјске маргиналије* врши се ретроспективни преглед питања народног и државног суверенитета српског народа у модерно доба, уз анализу спољних и унутрашњих чинилаца који су на овај феномен утицали. Истакнут је утицај одбрамбених и ослободилачких ратова у XX веку на суверенитет, али и друштвени и економски чиниоци, узроковани унутрашњим и спољним разлогом, чије се укупне последице могу пратити кроз читав посматрани период, а испољавају свој утицај и у савременом друштву Србије.

Кандидат је у раду *Питања спорне области и арбитраже у Балканским ратовима 1912-1913. године* анализирао и упоредио савезне уговоре између Србије и Бугарске од 13. 3. 1912. и Србије и Грчке од 1.6.1913., са циљем да се одреди изворна

употреба термина „спорна зона“ и „арбитража“, односно, шта се и у ком случају може сматрати за „спорну зону“, као и за које је случајеве предвиђена арбитража и пред којим арбитром. По слову Српско-бугарског савезног уговора, ниједно подручје није остављено спорним у пуном смислу те речи, већ је извршена подела интересних сфера, уз могућност формалне арбитраже руског цара. „Спорна зона“ је, како је у историографији и доказано, била производ бугарске пропаганде након изгубљеног рата, проистекла из захтева Србије (и Грчке) за ревизијом уговора услед одлука Конференције амбасадора у Лондону. У Српско-грчком уговору, линија разграничења је јасно одређена, уз могућност арбитраже Сила за целокупну линију разграничења.

Рад *Тема српских привилегија у домаћој периодици* представља историографски осврт на заступљеност теме српских привилегија у Хабзбуршкој монархији кроз анализу садржаја домаћих периодичних публикација, као и преглед ове теме у најзначајнијим монографским публикацијама и зборничким издањима. Установљено је да је привилегијално питање српског народа у Хабзбуршкој монархији најмање обрађивано са становишта правне историје, док је, сходно чињеници да су привилегије оквир српског друштвенополитичког живота у монархији, обрада привилегијалног питања наишла на знатан одјек у радовима из области политичке историје. Такође, поред критичког издања привилегија (Радонић, Костић, 1954), објављен је велик број докумената који су проистицали из привилегијалног статуса српског народа или су на њега непосредно утицали.

Кандидат у раду *Структуре српске црквенонародне аутономије у Хабзбуршкој Монархији 1690-1792 године* обрађује спољне и унутрашње чиниоце српске црквенонародне аутономије у Хабзбуршкој монархији у XVIII веку. Анализирани су формалноправни акти на којима је аутономија почивала, унутрашње уређење и органи аутономије, као и утицај државних и земаљских (локалних) органа управе на њен развој. Наглашена је персонална природа српске црквенонародне аутономије и подвучена разлика између оваквог и територијалног вида аутономије, што је и основна чињеница постепеног сужавања и коначног укидања српске црквенонародне аутономије у другој половини XVIII века.

У коауторском раду *Српски митрополити и царски службеници као локална елита у Хабзбуршкој Монархији 18. века* објашњен је процес настанка елите у раноновековним европским државама и израстање провинцијалне елите из редова домаћег становништва или декретованих службеника у провинцији. Посебно се сагледава улога митрополита карловачког као представника народне елите српског народа и, истовремено, представника државне елите, с обзиром на чињеницу да су митрополити редовно добијали титуле тајног саветника владара и били носиоци јавноправних функција царевине. Припадност појединих митрополита племићком staleжу, чинило их је двоструким припадницима елите: припадницима земаљског племства и функцији верског поглавара (већине) православних у Хабзбуршкој Монархији.

Аутори се у раду *Историјски и социјално-структурни аспекти студентске побуне '68 и улога прозелитске левице* баве анализом социо-структурних, културних и историјских аспеката студентске побуне 1968. у Југославији. Указује се на повезаност узрока побуне са општим друштвеним стањем, израженим првенствено у текућем уставном питању и у трансформацији идеја левице у Југославији и свету. Наглашена је разлика између номенклатурне левице, на власти и левичарских убеђења ширих слојева, који су учествовали у побуну и који су, на тренутке, испостављали колико социјалне, толико и политичке захтеве. Кључни моменат у расправи је усмеравање на политичко решавање друштвених питања, као и интеграција формалног или неформалног вођства побуне у институције државе.

На основу увида у садржину радова, комисија истиче опредељеност кандидата Алексе Поповића ка истраживањима различитих аспеката историје Срба у новом веку (18-20. век). Остварени резултати у научноистраживачком раду су релевантни за избор кандидата у истраживачко звање.

3. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Увидом у пријавну документацију комисија констатује да је Алекса Поповић завршио први и други степен студија са високим просечним оценама, као и да је уписом докторских студија исказао жељу за архивским истраживањима и даљим усавршавањем из области историје Срба у новом веку. Учешћа на научним скуповима и објављивање рецензираних научних радова, од којих је један у категорији врхунског часописа националног значаја (М51), показују стремљења кандидата за озбиљним научним радом.

Узимајући у обзир да кандидат испуњава услове у складу са Законом о научно-истраживачкој делатности, **чланови комисије предлажу кандидата Алексу Поповића за избор у звање истраживач-приправник.**

_____
Ниш, 26.11.2019.
(Место, датум)

Комисија за писање извештаја:

_____
Проф. др Милош Ђорђевић

_____
Проф. др Ирена Љубомировић

_____
Проф. др Мирослав Пешић

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ

(Уколико се неки члан комисије не сагласи са извештајем, односно, предлогом за избор у звање кандидата, издвојено мишљење дужан је да писмено образложи ОВДЕ. Образложење издвојеног мишљења саставни је део овог Извештаја)

_____
(Место, датум)

_____
(Потпис члана комисије)